

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/68/2023
Identifikačné číslo spisu: 6120234129
Dátum vydania rozhodnutia: 25.09.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Erika Šobichová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:6120234129.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu obchodnej spoločnosti EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava - mestská časť Ružinov, Prievozská 2, IČO: 35 724 803, zastúpeného advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o., Bratislava - mestská časť Ružinov, Prievozská 2, IČO: 53 255 739, proti žalovanému S. O., narodenému X. W. XXXX, U., R. H. XXX/X, zastúpenému advokátskou kanceláriou LEGALINK s.r.o., Bratislava - mestská časť Ružinov, Mlynské nivy 53, IČO: 50 990 365, o zaplatenie 4.875,97 eura s prísl., vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 16Csp/204/2020, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 15. decembra 2022 č. k. 8CoCsp/39/2022-218, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Súd prvej inštancie v poradí druhým rozsudkom sp. zn. 16Csp/204/2020-190 zo dňa 13. septembra 2022 (ďalej aj „rozsudok súdu prvej inštancie“) vzhľadom na nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu žalobu zamietol (výrok I.) a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok II.).

1.1. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná. Žalobca v konaní relevantne preukázal doručenie podania žalovanému označené ako „Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti“ zo dňa 23. novembra 2017 (č. l. 27, 107 spisu). Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Z obsahu spisu nevyplýva, že by žalobca bol upozornil žalovaného tak, ako to vyžaduje ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Bez preukázania výzvy žalovanému na zaplatenie dlhu nemôže byť zosplatenie platné v súlade s § 565 a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a teda vzhľadom na neplatné zosplatenie neboli splnené zákonné predpoklady pre platné postúpenie pohľadávky.

2. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil (výrok I.) a stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (výrok II.). Odvolací súd konštatoval, že vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže na žalobcu nebola platne postúpená pohľadávka uplatňovaná v konaní, súd prvej inštancie správne postupoval, ak žalobu z dôvodu nedostatku vecnej aktívnej legitímácie žalobcu zamietol. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, v súlade s § 387 ods. 2 CSP si odvolací súd osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktorého rozsah a obsah odôvodnenia v plnom rozsahu odkázal.

2.1. K argumentácii žalobcu týkajúcej sa splnenia zákonných podmienok pre postúpenie pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách odvolací súd uviedol, že sa stotožňuje s právnym záverom vysloveným Najvyšším súdom Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 2 Sžf 8/2009 zo dňa 6 júla 2010, na ktoré poukázal žalobca v odvolaní, avšak konštatoval, že v danej veci žalobca nepostupoval v súlade s citovaným uznesením Najvyššieho súdu SR. Čo sa týka podmienky písomnej výzvy, pre jej splnenie bolo nevyhnutné, aby sa písomná výzva dostala do dispozičnej sféry dlžníka. Nestačilo teda len písomnú výzvu vyhotoviť, ale ju aj odoslať a doručiť dlžníkovi. V súvislosti s písomnou výzvou zo dňa 5. októbra 2017 (č. l. 46 a č. l. 109 spisu) a výzvou zo dňa 12. septembra 2018 (č. l. 45, č. l. 110 spisu) odvolací súd dodal, že vo vzťahu k týmto listinám na základe predložených podacích hárok nemal za preukázané ich doručenie žalovanému zo strany Slovenskej sporiteľne, a.s.. Odvolací súd uviedol, že na relevantné preukázanie odoslania písomnosti je potrebné preukázať, že tento podací hárok bol podaný aj na poštovú prepravu. Z rozhodovacej praxe odvolacieho súdu je známe, že žalobca predkladá takéto hácky, ktoré nie sú verifikované a nie je možné z nich vyvodiť, že takéto podanie bolo aj podané na poštovú prepravu, absentuje pečiatka pošty, resp. iné (elektronické) potvrdenie pošty o prijatí korešpondencie. Je pravdou, že ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ani ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách explicitne nevyžaduje, aby sa dlžník s výzvou aj oboznámil, ale je povinnosťou veriteľa relevantne preukázať, že predmetná výzva bola žalovanému odoslaná do jeho dispozičnej sféry a teda, že žalovaný mal možnosť sa s písomnosťou oboznámiť. Odvolací súd nespochybnil, že jediným dôkazom na preukázanie odoslania nemusí byť len doručienka o prevzatí písomnosti, na tento účel môže slúžiť aj podací hárok, z ktorého však musí byť preukázateľné, že žalobca výzvu vyhotovil a odoslal. Podacie hácky č. EPH 138207648 (č. l. 110 spisu) a č. EPH107936187 (č. l. 109 spisu) túto podmienku nespĺňajú.

2.2. Odvolací súd ďalej uviedol, že základným právnym problémom v danej veci je otázka platnosti či neplatnosti právneho úkonu postúpenia pohľadávky podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka. Teda, či podmienky pre postúpenie pohľadávky banky bez súhlasu žalovaného na tretiu osobu, ktorá nie je bankou podľa ustanovenia § 92 ods. 8 veta prvá Zákona o bankách, musia byť splnené, aby došlo k platnému postúpeniu pohľadávky banky voči žalovanému na žalobcu Zmluvou o postúpení pohľadávok, alebo v prípade ich nedodržania, prichádza sankcia v podobe absolútnej neplatnosti právneho úkonu postúpenia. Odvolací súd v tejto súvislosti poukázal na právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v rozsudku z 15. decembra 2020, sp. zn. 5Cdo/36/2020, zverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 1/2021 a uviedol, že rozhodujúcou okolnosťou v prejednávacom prípade je to, že ide o spotrebiteľský spor vyplývajúci z pohľadávky banky zo spotrebiteľského úveru. Ďalšími zo zákona o bankách vyplývajúcimi skutočnosťami (podmienkami) sú preukázateľné zaslanie písomnej výzvy banky dlžníkovi (v omeškaní) a následné dlžníkove nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní. Toto sú zákonné špeciálne podmienky, ktoré musia byť splnené v prípade postúpenia, čo i len časti pohľadávky banky na tretiu (nebankovú) osobu, nakoľko zákon o bankách je špeciálnym predpisom vo vzťahu k Občianskemu zákonníku. Tieto isté podmienky musia byť splnené aj pri prelomení bankového tajomstva, aby nedošlo k jeho porušeniu. Uvedené spolu úzko súvisí, avšak vzájomne sa nevyklučuje.

2.3. Odvolací súd na základe uvedeného dospel k záveru, že postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách je neplatný právny úkon. Keďže na žalobcu nebola platne postúpená pohľadávka uplatňovaná v konaní, súd prvej inštancie správne postupoval, ak žalobu z dôvodu nedostatku vecnej aktívnej legitímácie žalobcu zamietol. V tejto

súvislosti odvolací súd poukázal aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. apríla 2018 vydaný vo veci 1Cdo/147/2017, ktorý bol publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako rozhodnutie č. 60.

3. Proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 8CoCsp/39/2022-218 15. decembra 2022 podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie s tým, že súdy mu nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP) a zároveň napadnutý rozsudok odvolacieho súdu závisel od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa súdy nižších inštancií odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP).

3.1. Dovolateľ namietal, že z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu nie je zrejmé, z akých dôvodov odvolací súd neuznal poštový podací hárok (v kombinácii so zmluvnými stranami dohodnutou fikciou doručenia zásielok vo Všeobecných obchodných podmienkach) ako relevantný dôkaz o tom, že právny predchodca žalobcu žalovanému doručoval výzvu na úhradu dlžnej sumy z 5. októbra 2017. Z podacieho hárku je zrejмый aj dátum odoslania tejto Výzvy (11. októbra 2017) a teda nemožno mať pochyb, že právny predchodca žalobcu túto písomnosť preukázateľne zaslal na adresu žalovaného, ktorý mal možnosť sa s obsahom tejto Výzvy oboznámiť a v tejto súvislosti poukázal na judikát R 4/2021. Nesprávnosť právneho posúdenia vzhľadom na otázky, či doručenie do dispozičnej sféry adresáta preukázané podacím hárkom (ako nesporným dôkazom v konaní) spôsobuje účinky riadneho doručenia, pokiaľ je adresátom spotrebiteľ, a či je možné dohodou zmluvných strán platne dojednať nevyvrátiteľnú domnienku a fikciu, pričom poukázal na rozhodnutia odvolacieho súdu sp. zn. 5Cdo/129/2010 z 28. januára 2011, sp. zn. 10BdoV/63/2005 z 30. apríla 2007 a judikát publikovaný v zbierke stanovísk NS SR pod R 4/2021, ktorého právna veta znie: „Ustanoveniu § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka neodporuje a zásade zmluvnej voľnosti zodpovedá aj dohoda spotrebiteľa a veriteľa v spotrebiteľskej zmluve o tom, že pri doručovaní zásielky spotrebiteľovi sa môže uplatniť fikcia doručenia zásielky na poslednú známu adresu spotrebiteľa.“ Dovolateľ je toho názoru, že účinnosť adresovaných jednostranných hmotnoprávných úkonov v režime Občianskeho zákonníka predpokladá, že prejav vôle dôjde, resp. je doručený adresátovi, t. j. že sa dostane do sféry jeho dispozície s tým, že slovné spojenie „dostane do sféry jeho dispozície“ nemožno vykladať v zmysle procesných predpisov, ale je ním treba rozumieť konkrétnu objektívnu možnosť neprítomnej osoby oboznámiť sa s jej adresovaným právnym úkonom. Uviedol, že právna teória a súdna prax za takú možnosť považuje nielen samotné prevzatie písomného hmotnoprávného úkonu adresátom, ale aj tie prípady, keď doručením listu alebo telegramu obsahujúceho prejav vôle do bytu adresáta či do jeho poštovej schránky, príp. i vhođením oznámenia o uložení takej zásielky do poštovej schránky adresát úkonu nadobudol objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom zásielky, pričom nie je nevyhnutné, aby sa adresát skutočne oboznámil s obsahom právneho úkonu, ale stačí, ak mal objektívne príležitosť tak urobiť. Bol názoru, že všeobecnou požiadavkou toho, aby bolo možné písomnosť považovať za doručenú, je teda to, aby adresát mal objektívnu možnosť sa s touto oboznámiť a pokiaľ je obsahom zásielky právny úkon, potom sa zásielka považuje za doručenú najmä jej prevzatím, ale aj vtedy, ak jej adresát bude mať objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom prejavu vôle v ňom vyjadrenej, t. j. len, čo sa dostane prejav vôle do sféry jeho dispozície.

3.2. Dovolateľ uviedol, že rozhodnutie krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci ohľadom posúdenia doručovania do dispozičnej sféry v súkromnoprávných vzťahoch a zároveň odvolací súd podľa názoru žalobcu odôvodnil svoj potvrdzujúci rozsudok zmätočne, nekonzistentne a nepredvídateľne, nakoľko právne závery odvolacieho súdu uvedené v odôvodnení sú v extrémnom rozpore s doslovným znením zákona, odbornej literatúry, ako aj právnymi závermi v rozhodnutiach najvyšších súdnych autorít a iných krajských súdov, čo žiadnym spôsobom neprispieva k princípu právnej istoty. Odvolací súd teda nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces z dôvodu, že podľa názoru žalobcu sa jedná o nepredvídateľné a nepreskúmateľné rozhodnutie, ktoré len zdanlivo (ak vôbec) poskytuje odpoveď na základnú otázku konania ohľadom preukázania doručovania do dispozičnej sféry adresáta prostredníctvom podacieho hárku, resp. doručovania ako takého. Na základe vyššie uvedeného žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu a rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

3.3. Žalovaný sa k dovolaniu nevyjadril.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

5. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

6. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

7. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

8. Žalobca smeruje dovolanie s poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

K dovolaniu podľa § 420 písm. f) CSP

9. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Žalobca ako dovolací dôvod s poukazom na § 420 písm. f) CSP poukázal na to, že odvolací súd podľa názoru žalobcu odôvodnil svoj potvrdzujúci rozsudok zmätočne, nekonzistentne a nepredvídateľne, nakoľko právne závery odvolacieho súdu uvedené v odôvodnení sú v extrémnom rozpore s doslovným znením zákona, odbornej literatúry, ako aj právnymi závermi v rozhodnutiach najvyšších súdnych autorít a iných krajských súdov, čo žiadnym spôsobom neprispieva k princípu právnej istoty. Jedná sa o nepredvídateľné a nepreskúmateľné rozhodnutie, ktoré len zdanlivo (ak vôbec) poskytuje odpoveď na základnú otázku konania ohľadom preukázania doručovania do dispozičnej sféry adresáta prostredníctvom podacieho hárku, resp. doručovania ako takého.

11. K uvedenej námietke možno (vo všeobecnosti) uviesť, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom súde nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú teda povolané súdy prvej inštancie a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť

vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (napr. problematika opomenutého dôkazu) alebo či konajúcimi súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo chybné. Je tomu tak v prípade, ak existujú výrazné rozpory medzi vykonanými dôkazmi a skutkovými zisteniami alebo, keď sú právne závery súdu alebo orgánu verejnej moci v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami alebo z nich v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia meritórneho rozhodnutia nevyplývajú. Ide o prípady svojvoľného hodnotenia dôkazov vykonaného bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho základu (m. m. I. ÚS 548/2015, IV. ÚS 607/2021, III. ÚS 104/2022, I. ÚS 417/2022). Nedostatočne zistený skutkový stav veci, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017). Pri posudzovaní ústavnosti tohto právneho názoru nedospel ústavný súd (II. ÚS 465/2017) k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti.

12. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobkyne, že v konaní došlo k ním tvrdenej vade zmätočnosti.

13. Citované ustanovenie zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Za znemožnenie strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP, treba považovať aj taký postup súdu, ktorým sa strane odmieta možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a ktorým dochádza k odmietnutiu spravodlivosti (denegatio iustitiae), keď súdom prijaté závery nemajú svoj racionálny základ v interpretácii príslušných ustanovení právnych predpisov a teda sú svojvoľné a neudržateľné a keď rozhodnutie súdu neobsahuje žiadne dôvody alebo ak v ňom absentuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci, prípadne, ak argumentácia obsiahnutá v odôvodnení rozhodnutia je natoľko vnútorne rozporná, že rozhodnutie ako celok je nepresvedčivé.

14. Judikatúrou konkretizovaný obsah práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) je veľmi pestrý. Procesné elementy tohto práva zdôrazňujú „stanovený postup“, teda dodržanie procesných pravidiel v konaní ako celku pred všeobecným súdom. Nezávislosť jeho rozhodovania sa uskutočňuje v ústavnom a zákonomnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Jedným z takýchto princípov, predstavujúcim súčasť práva na riadny proces, vylučujúcim svojvoľu pri rozhodovaní, je i povinnosť súdu svoje rozhodnutie odôvodniť spôsobom zakotveným v ustanovení § 220 ods. 2 a 3 CSP. Z odôvodnenia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. V prípade, kedy sú právne závery súdu v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami alebo z nich v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, alebo ignorujú kogentnú normu, či popierajú všeobecne akceptované chápanie dotknutého právneho inštitútu, treba také rozhodnutie považovať za stojace v rozpore s čl. 46 ods. 1 ústavy, ako i čl. 1 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

15. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie

týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

16. Rozhodnutie je nepreskúmateľné vtedy, keď jeho písomné vyhotovenie neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu (porovnaj závery vyplývajúce zo stanoviska občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. decembra 2015, publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 1/2016 pod č. 2). Za nedostatok zásadného vysvetlenia dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu treba považovať predovšetkým úplnú absenciu dôvodov vysvetľujúcich právny záver súdu v otázke, od riešenia ktorej bola závislá opodstatnenosť uplatneného nároku, ako aj vnútornú rozpornosť odôvodnenia rozhodnutia, priečiacu sa pravidlám logického uvažovania.

17. V prejednávanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil nepreskúmateľnosť, nepredvídateľnosť či arbitrárnosť (ktorú žalobca naznačuje) predmetného rozhodnutia napadnutého dovolaním. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, dôsledkom čoho by bolo popretie zmyslu a podstaty práva na spravodlivý proces.

17.1. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu, pričom sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadal s rozhodujúcimi skutočnosťami a s podstatnými odvolacími námietkami. V bode 46. odôvodnenia odvolací súd uviedol dôvody, pre ktoré nepovažoval podacie hárky z č. l. 109 a č. l. 110 spisu za preukazujúce odoslanie výzvy zo dňa 5. októbra 2017, resp. výzvy zo dňa 12. septembra 2018 žalovanému zo strany Slovenskej sporiteľne, a.s. a teda preukazujúce doručenie do dispozičnej sféry žalovaného.

17.2. Z uvedeného je celkom zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalobca sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožnil a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so závermi vyjadrenými v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

18. Z obsahu dovolania je celkom zrejmé, že žalobca sa svojou argumentáciou existencie vady zmätočnosti snaží spochybníť právne posúdenie sporu odvolacím súdom (rovnaké námietky uvádza aj pri nesprávnom právnom posúdení veci odvolacím súdom podľa § 421 ods. 1 CSP), ktorá však aj v prípade jej opodstatnenosti by mala za následok nanajvýš vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP (k tomu pozri aj R 24/2017, 9Cdo/248/2021, 9Cdo/265/2021).

19. Dovolací súd pri posudzovaní dôvodnosti namietaného porušenia procesných práv dovolateľa nezistil také nedostatky v postupe súdov nižšej inštancie, ktoré by odôvodňovali záver, že ich výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. záver, že odôvodnenie rozhodnutia je zmätočné, nepreskúmateľné, či v rozpore s princípom právnej istoty. Dovolací súd s poukazom na vyššie uvedené preto dospel k záveru, že procesný postup súdov, ktoré konali v zmysle zásad Civilného sporového poriadku, nemožno považovať za porušenie práva na spravodlivý proces. Napadnuté rozhodnutie sa nevymyká v tomto smere nielen zo zákonného, ale ani z ústavnoprávneho rámca. Uvedeným postupom preto nedošlo k založeniu namietanej vady podľa § 420 písm. f) CSP a žalobca neopodstatnene namieta,

že odvolací súd nesprávnym procesným postupom mu znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP).

20. Keďže dovolací súd dospel k záveru, že žalobca neopodstatnene namieta, že odvolací súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP), pristúpil k posúdeniu dovolania žalobcu aj z hľadiska ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu - nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom (§ 421 ods. 1 CSP).

21. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť podaného dovolania aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku.

22. Podľa § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

23. Aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 Civilného sporového poriadku), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 Civilného sporového poriadku (2Cdo/203/2016, 3Cdo/38/2019, 4Cdo/32/2018, 6Cdo/113/2017, 7Cdo/25/2018, 8Cdo/100/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť, len ak sú splnené uvedené predpoklady (po prijatí záveru o prípustnosti dovolania).

24. Relevanciu podľa § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku má právna otázka (nie skutková) otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Musí ísť pritom o takú právnu otázku, ktorá bola podľa názoru dovolateľa odvolacím súdom vyriešená nesprávne (§ 432 ods. 1 Civilného sporového poriadku) a pri ktorej - s prihliadnutím na individuálne okolnosti veci (prípady) - zároveň platí, že ak by bola vyriešená správne, sudy by nevyhnutne rozhodli inak, pre dovolateľa priaznivejším spôsobom.

25. Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Ako už bolo uvedené, z ustanovenia § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku vyplýva, že otázkou relevantnou pre prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia môže byť len otázka právna (hmotnoprávna alebo procesnoprávna, ktorej vyriešenie viedlo k právnym záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), a nie otázka skutková. Riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania; to znamená, že pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec a pod. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad. Ak v dovolaní vymedzená otázka - ktorú má podľa dovolateľa posudzovať vo svojom rozhodnutí dovolací súd - nie je právnou otázkou, ale predstavuje skutkovú otázku, nie je splnená zákonná podmienka

prípustnosti dovolania uvedená v ustanovení § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku a takúto otázku nie je dovolací súd oprávnený vo svojom rozhodnutí riešiť (3Cdo/218/2017, 3Cdo/27/2019, 4Cdo/172/2017, 4Cdo/148/2018, 8Cdo/144/2018).

26. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku, dovolateľ je povinný konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, vysvetliť a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť, v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Žalobca v dovolaní namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom v otázke, či doručenie do dispozičnej sféry adresáta preukázané podacím hárkom spôsobuje účinky riadneho doručenia, pokiaľ je adresátom spotrebiteľ. Takto formulovaná otázka sama v sebe obsahuje vnútornú rozpornosť, pretože jej prvá časť, ktorú možno nazvať hypotetickým predpokladom, konštatuje preukázanú skutočnosť (doručenie preukázané podacím hárkom), ktorá však vôbec nekorešponduje skutočnostiam preukázaným v tomto konaní tak ako ich zistil odvolací súd a konštatoval v odôvodnení napadnutého rozsudku. Z obsahu dovolania však možno ustáliť to, že žalobca sa nestotožňuje s právnymi závermi súdov nižších inštancií ohľadne preukázania doručenia výzvy na plnenie žalovanému, nakoľko v dovolaní tvrdí, že doručenie výzvy preukázal poštovým podacím hárkom, z čoho možno vyvodíť jeho nesúhlas s právnym záverom odvolacieho súdu, že podací hárkom nepreukazuje doručenie výzvy, teda nepreukazuje skutočnosť, že sa výzva dostala do dispozičnej sféry žalovaného. Podľa názoru žalobcu sa mal odvolací súd odkloniť od právnych záverov vyslovených v rozhodnutiach dovolacieho súdu R 4/2021, sp. zn. 5Cdo/129/2010 a sp. zn. 1ObdoV/63/2005.

27. Dovolací súd poukazuje na to, že rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R 4/2021 bolo pôvodne najvyšším súdom vydané v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 5Cdo/36/2020 a ide o rozhodnutie, z ktorého záverov vychádzal odvolací súd pri posúdení otázky účinkov doručenia výzvy na plnenie. V tomto rozhodnutí dovolací súd konštatoval, že jednou z podmienok platného postúpenia pohľadávky banky na iný subjekt v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách je okrem písomnej výzvy banky aj omeškanie klienta trvajúce nepretržite viac ako 90 kalendárnych dní, čo i len s časťou dlhu, pričom tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne, inak je postúpenie pohľadávky postihnuté absolútnou neplatnosťou právneho úkonu v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom. V otázke doručovania výziev pri zosplatnení úveru dovolací súd zaujal jednoznačný názor, že „konceptia Občianskeho zákonníka je postavená na dispozitívnosti väčšiny jeho ustanovení, pričom v mnohých prípadoch je ponechané na zmluvnej slobode účastníkov, akým spôsobom pre svoje záväzkové vzťahy zákonnú úpravu modifikujú. V súlade s ustanovením § 2 ods. 3 Občianskeho zákonníka si totiž účastníci môžu vzájomné práva a povinnosti upraviť dohodou odchyľne od zákona, ak to zákon výslovne nezakazuje a ak z povahy ustanovení zákona nevyplýva, že sa od nich nemožno odchyliť. Z povahy ustanovenia § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že ide o kogentné ustanovenie, ktoré nepripúšťa odchylnú dohodu zmluvných strán v podobe fikcie doručenia. Právna konštrukcia doručovania upravená týmto ustanovením totiž zabezpečuje spravodlivé vyvažovanie záujmov zmluvných strán. Adresátovi právneho úkonu poskytuje možnosť oboznámiť sa s obsahom právneho úkonu a taktiež istotu, aby účinky daného právneho úkonu nenastali bez toho, že mu to nebolo umožnené. Subjekt realizujúci právny úkon má na druhej strane istotu, že doručovaný právny úkon sa stane právne perfektným a vyvolá zamýšľané právne následky aj v prípade, že sa adresát vyhýba prevzatíu zásielky, príp. zmarí jej doručenie hoci i z nedbanlivosti (napr. zmenou doručovacej adresy bez oznámenia tejto skutočnosti druhej zmluvnej strane). Tu je potrebné poukázať práve na požiadavku právnej istoty na strane adresáta, aby sa mohol s prejavom vôle oboznámiť, ale zároveň sa chráni aj právna istota odosielateľa v tom zmysle, že ak sa adresát mal možnosť (príležitosť) oboznámiť s prejavom vôle, ale sa tak nestalo, prejav vôle sa považuje za účinný. Pritom nie je podstatné, či sa adresát s obsahom zásielky aj skutočne oboznámil. Je potrebné si však uvedomiť, že v prípade sporu o doručení písomnosti bude dôkazné bremeno o doručení zaťažovať odosielateľa. Je preto vhodné, aby odosielateľ vhodným spôsobom doručenie zásielky adresátovi zdokumentoval, resp. ju vedel relevantne preukázať.“

28. Dovolací súd upriamuje pozornosť na právne závery uvedené v namietanom rozhodnutí, a to, že

podstatné je, aby adresát mal možnosť oboznámiť sa s prejavom vôle odosielateľa, teda aby sa tento prejav vôle dostal do jeho dispozičnej sféry, pričom povinnosťou odosielateľa je preukázať doručenie prejavu vôle do dispozičnej sféry adresáta (teda nie je nutné preukazovať doručenie priamo do vlastných rúk adresáta). Preukázanie takto definovaného účinného doručenia však nie je možné zamieňať s preukázaním odoslania prejavu vôle. Z týchto záverov vychádzal odvolací súd vo svojom rozhodnutí, správne ich interpretoval a aplikoval na prejednávajúcu vec. Uvedené závery dovolacieho súdu nepodporujú tvrdenia žalobcu v dovolaní, práve naopak, sú s nimi v priamom protiklade.

29. Rovnako ani v rozhodnutiach sp. zn. 5Cdo/129/2010 a sp. zn. 1ObdoV/63/2005 dovolací súd nevyslovil také právne závery, ktoré by mohli akokoľvek spochybniť právne závery vyslovené odvolacím súdom v napadnutom rozhodnutí. Dovolací súd sa v rozhodnutí z 28. januára 2011 sp. zn. 5Cdo/129/2010 zaoberal otázkou účinného doručenia vyhlásenia o zabezpečení bytovej náhrady nájomcovi a v tejto súvislosti konštatoval potrebu objektívnej možnosti nájomcu sa s týmto vyhlásením oboznámiť, avšak bez nutnosti túto objektívnu možnosť aj skutočne využiť. Predmetom rozhodnutia dovolacieho súdu z 30. apríla 2007 sp. zn. 1ObdoV/63/2005 bola otázka, či pri doručovaní pozvánky na valné zhromaždenie boli dodržané podmienky § 129 ods. 1 Obchodného zákonníka a rovnako aj podmienky upravené v spoločenskej zmluve.

30. Dovolací súd záverom opakovane uvádza, že dovolateľ je zo zákona povinný nielen uviesť právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne (a vyložiť, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia), ale tiež konfrontovať túto nesprávnosť s doterajšou rozhodovacou činnosťou dovolacieho súdu, lebo tomu patrí úloha zjednocovať rozhodovaciu prax súdov v civilnom konaní. Podľa toho je dovolateľ povinný vymedziť, v čom vidí splnenie predpokladov prípustnosti dovolania. Pokiaľ dovolateľ uplatňuje dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku, mal by v dovolaní uviesť, ktorý z predpokladov vymedzených v tomto ustanovení je naplnený a prečo. Povedané inými slovami, dovolateľ je povinný jasne a zrozumiteľne vymedziť relevantnú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu a uviesť, v čom sa odvolací súd odchýlil od tejto relevantnej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. V prejednávanej veci však takto žalobca nepostupoval a odlišnú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej by sa mal odvolací súd odchýliť, nevymedzil. Rozhodnutia dovolacieho súdu, o ktoré žalobca opieral dôvodnosť dovolania, žiadnym spôsobom nenapĺňajú definíčné znaky podľa § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku, pretože v nich dovolací súd nevyslovil také právne závery, od ktorých by sa v prejednávanej veci odvolací súd odchýlil. Žalobcom uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku preto nie je prípustný, pretože neexistuje dovolateľom tvrdený rozpor záverov odvolacieho súdu s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu. Ani druhá časť dovolateľovej otázky (pozri bod 3.1.) nie je prípustná, nakoľko právnym posúdením v zmysle takto položenej právnej otázky sa súdy vôbec nezaoberali. Dovolací súd zhŕňa, že žalobca v dovolaní namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom v otázke, či doručenie do dispozičnej sféry adresáta preukázané podacím hárkom spôsobuje účinky riadneho doručenia, pokiaľ je adresátom spotrebiteľ. Odvolací súd však skonštatoval, že doručenie výzvy-upozornenia podľa § 53 ods. 9 OZ nemal za preukázané (viď bod 46. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu). Dovolateľom formulovaná právna otázka obsahuje vnútornú rozpornosť, pretože jej prvá časť, ktorú možno nazvať hypotetickým predpokladom, konštatuje preukázanú skutočnosť (doručenie preukázané podacím hárkom), ktorá však vôbec nekorešponduje skutočnosťami preukázaným v tomto konaní tak ako ich zistil odvolací súd a konštatoval v odôvodnení napadnutého rozsudku.

31. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu v časti, v ktorej namietal vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, odmietol podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku, odmietol podľa § 447 písm. f) Civilného sporového poriadku ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi. Rovnako rozhodol dovolací súd aj v skutkovo a právne obdobnej veci sp. zn. 9Cdo/295/2021 zo dňa 25. apríla 2023, resp. aj sp. zn. 5Cdo/133/2023 zo dňa 15. augusta 2024, od ktorých nemá dôvod odchyľovať sa.

32. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá Civilného sporového poriadku).

33. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok